

Column

Anneke Rodenburg

Risikant?

In de tuin spelen kinderen met vriendjes. Als ik binnen ben doet moeder de poort achter ons op slot: 'Zo, die kunnen er niet uit'. Hoezo? De woning ligt aan een rustige straat met grote wadi. Wat kan hier gebeuren? De kinderen kunnen de trampoline in de versteende tuin hooguit verwisselen voor spelen in de wadi. Spelen hoort met speeltoestellen én speelgoed, bovendien moet alles voor kinderen veilig zijn. Zo zit dat ingeprent in veel volwassen hoofden. Men is er zich niet van bewust hoe dit de ontwikkeling van kinderen remt.

Op scholen en kinderdagverblijven zie ik het ook. De juf op het groene schoolplein opent de schuur met fietsjes en roept: 'Zo, nu kunnen jullie spelen!' Dat kinderen zelf dingen kunnen bedenken zonder fietsjes of buitenspeelgoed, komt niet in haar op. Kinderen die veel buiten spelen in het groen of in rommelhoekjes, die met een zakmes spelen of vuurtje stoken, ontwikkelen zich in het algemeen beter. Daar kan een sportclub niet tegenop. 'Kennismaken met natuur is onmisbaar voor een evenwichtige ontwikkeling van kinderen' aldus Kees Both. Natuur prikkelt de zintuigen en daagt uit. Kinderen leren al doende zelf problemen oplossen en risico's inschatten. Speeltoestellen

en speelgoed zijn eigenlijk 'speelfout'. Veilig bedacht en gemaakt door volwassenen, maar veel te weinig uitdagend.

Struinen door de wadi bijvoorbeeld stimuleert motorische en sociale vaardigheden. Stap je in het water, of spring je er juist overheen. 'Zal ik je helpen als je niet durft?' 'Hé, is dat een kikkertje?' En ja, een modderige broek, een snee van het riet in je vinger of een verstukte enkel, horen erbij. Zoals Helen Tovey zegt: 'Een veilige omgeving is niet veilig tegen allerlei mogelijke schade, maar biedt veiligheid om te ontdekken, te experimenteren, dingen uit te proberen en risico's te nemen'.

Bij de veiligheidskeuring van groene speelplekken wordt regelmatig de 'toch-al-lage-dode-klimboom' veilig gemaakt. De spannendste takken gaan eraf en zo ook de uitdaging voor kinderen ouder dan 8 jaar, vervolgens zie ik een tienjarige jongen op straat in een lantaarnpaal klimmen. Het veilig maken van

speelplekken vermindert vaak de uitdaging voor (oudere) kinderen. Een ontwerp met reliëf, veel groen en levende klimbomen houdt het ook voor hen aantrekkelijk.

Enthousiast vertelt een juf: 'Wat wij nu gaan doen met school: iedere week gaat een groep kinderen een hele dag het bos in! Dat wordt de volgende stap na ons groene schoolplein'. Gelukkig ziet deze school het belang van echt buitenspelen. Kinderen die in het bos hutten mogen bouwen en in bomen klimmen, die zelf kunnen voelen en proberen. 'Hoe blijft die paal goed staan? Waar staat mijn voet nog stevig?' Zo leren ze zich te redden en om te gaan met risico's. Ik hoop dat veel meer schoolkinderen wekelijks de bomen in het bos gaan zien!

Laat ze buitenspelen: pleidooi voor gezonde risico's, H.Tovey, Garant, 2005

Anneke Rodenburg is ontwerpster van natuurlijke speelplekken en aangesloten bij Springzaad en Wilde Weelde.
www.tuinenvlinder.nl

Abbeelding: Stefan Verwey